

**MAKTABGACHA TA'LIMDA STEAM TEXNOLOGIYALARINI
QO'LLASHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI**

Homidova Gulshoda Bahromjon qizi

Farg'ona davlat universiteti, magistranti

Annotatsiya. *Mazkur tezisda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida STEAM (Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics) texnologiyalarini samarali joriy etishning pedagogik shart-sharoitlari tahlil qilingan. Tadqiqot natijalariga tayanib, STEAM yondashuvining bola tabiatiga mos tashkil etilishi va tarbiyachining fasilitator sifatidagi roli asosiy omillar sifatida ko'rsatib o'tilgan.*

Kalit so'zlar: *STEAM texnologiyalari, pedagogik shart-sharoit, integrativ ta'lim muhiti, fasilitator, loyiha faoliyati, maktabgacha ta'lim.*

Kirish.

STEAM - Science (Fan), Technology (Texnologiya), Engineering (Muhandislik), Art (San'at) va Mathematics (Matematika) sohalarini birlashtiruvchi zamonaviy integrativ ta'lim yondashuvidir. Maktabgacha ta'lim, bolaning hayotidagi birinchi rasmiy tarbiyaviy muhit bo'lib, ko'pincha bilimlarni to'g'ridan-to'g'ri uzatishga asoslangan an'anaviy modelga tayanadi. Biroq kichik yoshdagi bola tabiatan olamni alohida fanlar orqali emas, balki yaxlit tarzda idrok etadi, shu sababli STEAM yondashuvining maktabgacha ta'limga moslashtirilgan shakli alohida ahamiyat kasb etadi.

Asosiy qism.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, STEAM texnologiyalarining maktabgacha ta'limda samarali joriy etilishi bir qator pedagogik shart-sharoitlarga bog'liq. Birinchidan, real hayotiy muammolarga asoslangan integrativ ta'lim muhitining yaratilishi zarur. Bolalar mavhum tushunchalar emas, balki kundalik hayotda uchraydigan vaziyatlar (masalan, ko'prik qurish, suvning bug'lanishi) orqali o'rganganda, ularning qiziqishi va faolligi ortadi. Ikkinchidan, mashg'ulotlar kamida uch STEAM sohasini birlashtirgan loyihaviy faoliyat shaklida tashkil etilishi lozim. Uchinchidan, tizimli refleksiv vositalar, refleksiv suhbat, o'z-o'zini baholash va tengdoshlar baholovi kabi usullardan muntazam foydalanish talab etiladi. To'rtinchidan, tarbiyachining roli an'anaviy "ko'rsatuvchi"dan "kuzatuvchi-fasilitator"ga o'zgarishi kerak, ya'ni tarbiyachi tayyor javob berish o'rniga bolani mustaqil izlanishga yo'naltiradi.

Natijalar va muhokama.

Tajriba jarayonida bir qator amaliy qiyinchiliklar ham aniqlandi: tarbiyachilarning STEAM metodologiyasi bo'yicha tayyorgarligi yetarli emasligi, metodik bazaning to'liq shakllanmaganligi hamda ba'zi tashkilotlarda loyiha faoliyati uchun zarur resurslarning yetishmasligi. Bu muammolarni bartaraf etish uchun tarbiyachilar uchun muntazam STEAM seminar va treninglar tashkil etish, oddiy va arzon materiallardan foydalangan holda loyihalar ishlab chiqish tavsiya etiladi.

Xulosa.

STEAM texnologiyalarini maktabgacha ta'limga muvaffaqiyatli joriy etish uchun nafaqat metodik ta'minot, balki tarbiyachining kasbiy tayyorgarligi va pedagogik pozitsiyasining o'zgarishi ham hal qiluvchi ahamiyatga ega. Yuqorida sanab o'tilgan shart-sharoitlarga rioya etilgan holda tashkil etilgan STEAM mashg'ulotlari bolalarning tanqidiy fikrlash, ijodkorlik va ijtimoiy hamkorlik ko'nikmalarini sezilarli darajada rivojlantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi to'g'risida"gi Qarori. – 2019 yil 8 may.
2. Muslimov, N.A. (2019). Pedagogik texnologiyalar va ta'lim sifati. – Toshkent: Fan.
3. Toshpo'latova, G. (2020). Maktabgacha ta'limda interfaol metodlar. – Toshkent: Turon-Iqbol.
4. Yakman, G. STEAM Education: An Overview of Creating a Model of Integrative Education // Pupils Attitudes Towards Technology. – 2012